

цесуальні строки за суб'єктами, які встановлюють тривалість процесуальних строків (строки, встановлені законодавцем, і строки, встановлені прокурором, слідчим суддею або судом), за правовими наслідками закінчення строків, за юридичним значенням, за характером дій тощо.

Список використаних джерел

1. Тертишник В. М. Кримінально-процесуальне право України : підручник. 4-те вид., доп. і перероб. Київ : А.С.К., 2003. 1119 с.

Василик В. В.,

аспірант Національної академії
внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІВ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Реформи, що нині тривають у державі потребують ґрунтовного наукового супроводу, їх проведення актуалізує широке громадське обговорення нагальних проблем. У центрі цих реформ – зміна парадигми державної політики боротьби зі злочинністю в аспекті верховенства права та основоположності прав людини, захист яких і є віссю усіх перетворень. Без проведення теоретичних і прикладних наукових досліджень з актуальних питань формування та реалізації державної політики у сфері кримінальної політики та її кримінально-виконавчої складової, проблем професійної діяльності та підготовки персоналу, а також без широких відкритих дискусій неможливий подальший прогресивний рух у заданому напрямку [1, с. 112].

Зміна геополітичних векторів України та стрімке прагнення нашої держави до європейської інтеграції диктує ряд вимог, найголовнішими серед яких є побудова ефективних механізмів державно-владного регулювання, забезпечення прав та охоронюваних законом інтересів суб'єктів правових відносин, демократизації суспільно-політичних та економічних процесів.

В системі суспільно-політичних змін виступили органи юстиції. Саме Міністерство юстиції України стало виразником того стрімкого поступу та інноваційності, якого очікує українське суспільство у постреволюційну добу. Саме в системі юстиції активно запроваджується передовий світовий досвід у сфері інновацій надання адміністративних послуг, спрощення та зниження вартості процедур, активне впровадження новітніх інформаційних технологій, навіть у найконсервативнішій сфері, а також, застосування новітніх принципів роботи державних службовців з прозорістю та відкритістю їх діяльності [2, с. 275].

Постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.16. № 343 «Деякі питання оптимізації центральних органів виконавчої влади системи юстиції» - Державну пенітенціарну службу ліквідовано, поклавши на Міністерство юстиції

України повноваження з реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та пробації. Такий рішучий крок був зумовлений необхідністю оптимізації діяльності системи виконання покарань [3].

13 вересня 2017 року Кабінетом Міністрів України схвалено Концепцію розвитку пенітенціарної системи України, котра визначила ряд проблем у сфері виконання покарань та шляхів їх подолання. В цьому контексті Міністерством юстиції проведено ряд рішучих кроків, що полягали в оптимізації та зміні кадрової та економічної політики закладів виконання покарань, оновлення матеріально-технічної бази та поліпшення умов утримання засуджених осіб, активізації роботи по превенції порушення прав людини [4].

Одним з найголовніших завдань, що ставить перед собою Концепція – це своєрідна «кадрова революція», тобто оптимізація кадрового складу закладів виконання покарань, добір та професійна перепідготовка кваліфікованих фахівців по роботі із засудженими, підвищення заробітної плати. Особливу увагу, Концепція приділяє переобладнанню існуючих закладів та побудові нових. Свідченням активності в цьому контексті є те, що із 148 установ, що перебувають у сфері державного управління Державної кримінально-виконавчої служби України – в 17 засуджені не утримуються, у зв'язку зі здійсненням оптимізації їх діяльності. Подібна оптимізація, зумовлена вище переліченим, та незначною кількістю осіб, що відбувають покарання у згаданих установах [4].

Існує низка умов, що заважають проведенню реформи пенітенціарної системи - це в першу чергу недофінансування, зумовлене ростом інфляції та значними потребами видатків, а також низьким рівнем зацікавленості іноземних та вітчизняних інвесторів у сфері державно-приватного партнерства. Недофінансування пенітенціарної системи, зумовило значний відтік професійних кадрів. Підготовка нових спеціалістів, вимагає значних затрат бюджетних коштів та часу [5, с. 130].

Насамперед основним завданням пенітенціарної системи, яке намагається вирішити Міністерство юстиції України – законодавче закріплення запланованих реформ. Основною віхою новацій галузі має стати прийняття Закону України «Про пенітенціарну систему». Цей закон, має на меті оновити морально застарілу систему виконання покарань, основоположні принципи якої сформовані у минулому столітті. Зазначений закон має на меті докорінно змінити підходи до роботи із засудженими. Метою пенітенціарної системи має стати не покарання, а перевиховання злочинця, визнання ним своєї вини за вчинений злочин та недопущення протиправної поведінки у майбутньому. А це, у свою чергу, ставить нові вимоги до працівників виправних установ.

Новітні підходи до впливу на особу, що перебуває у конфлікті із законом вже впроваджуються через органи пробації, що діють у системі органів юстиції. Як показує іноземний досвід, значна кількість осіб, що

перебували під наглядом органів пробації, не повертались до асоціального способу життя, особливі успіхи можна спостерігати при роботі із неповнолітніми злочинцями [6, с. 147].

Система пробації в Україні запроваджена ще у 2015 році, однак на повну потужність, почала діяти лише в цьому році. На нашу думку, даний напрямок є досить перспективним, зважаючи на високу ефективність, відносно невисоку затратність та людиноцентричну спрямованість.

Отже, підсумовуючи зазначимо, що на даний момент, в кримінально-виконавчій системі України існує ряд системних питань, зумовлених різними чинниками, ключовим шляхом подолання яких стане прийняття нового законодавства, що ляже в основу побудови нової пенітенціарної системи України, зміни підходів до роботи із засудженими, сприятиме економічній взаємодії держави із приватними інвесторами у галузі, та зможе перетворити виправні заклади на прибуткові підприємства.

Список використаних джерел

1. Джужа О. М. Про деякі правові засади кримінологічної діяльності персоналу колоній щодо забезпечення безпеки засуджених до позбавлення волі в Україні / О. М. Джужа // Актуальні проблеми кримінального права, процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності : тези всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 3 бер. 2017 р.). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2017. С. 186–190.

2. Фаренюк С. Я. Нормативно-правове забезпечення реформування кримінально-виконавчої системи України // Кримінологічна теорія і практика: досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. (Київ, 24 берез. 2017 р.) : у 2 ч. / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. Ч. 1. С. 272–277.

3. Деякі питання оптимізації центральних органів виконавчої влади системи юстиції: Постанова КМУ від 18.09.16. № 343. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/343-2016-%D0%BF>

4. Концепція розвитку пенітенціарної системи України, затверджена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 № 654. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2017-%D1%80#Text>.

5. Колб О. Г. Про деякі питання стану наукового дослідження проблеми застосування заходів і засобів безпеки у місцях позбавлення волі // Наукові праці Національного авіаційного університету. Юридичний вісник «Повітряне і космічне право: Наукові праці. –К.: НАУ, 2015. № 2 (35). С. 128-134.

6. Реалізація принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарань у кримінально-виконавчій діяльності України: [навч. посіб.] / за заг. ред. професора. О.М. Джужи., О.Г. Колба. К. : Кондор – Видавництво, 2016. 336 с.